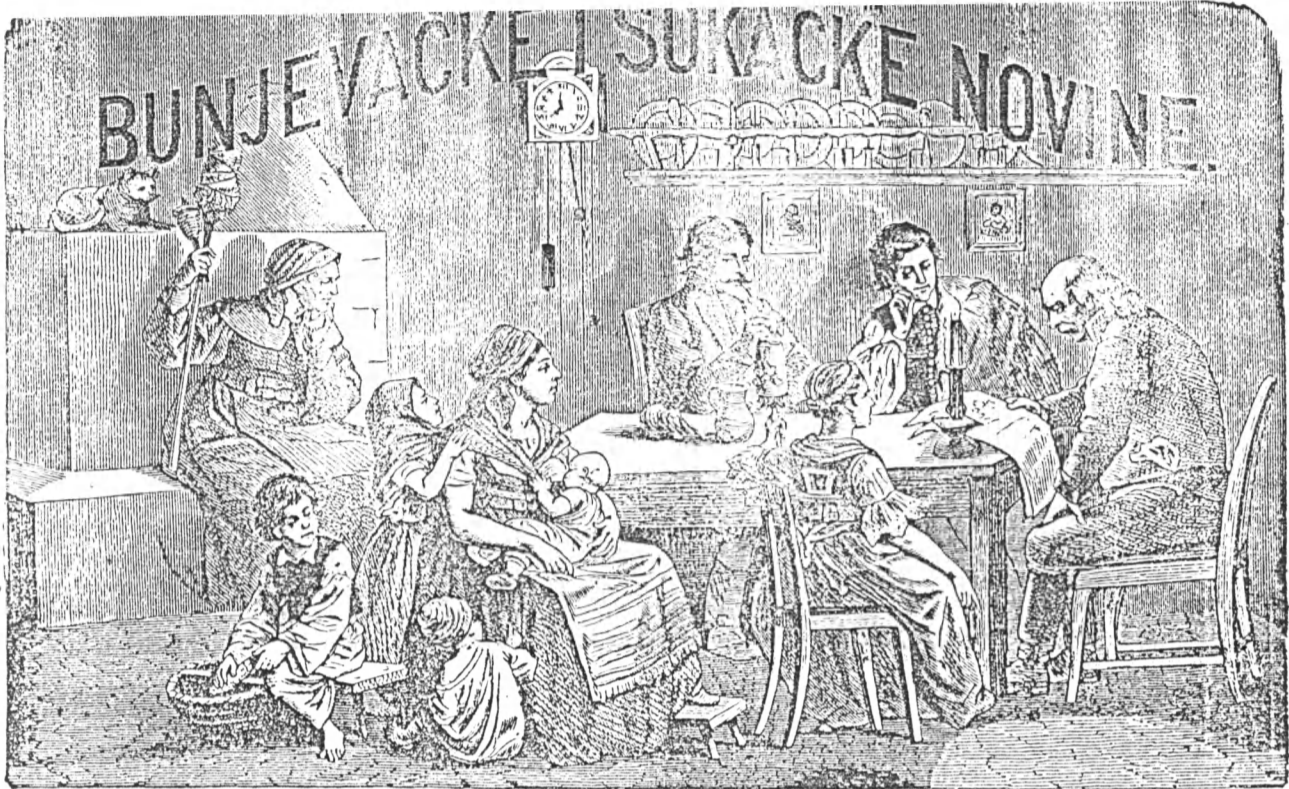

Pridplata na čitlu god. 3 for., na pol. god. 1 for. 50 nov., na četv. „ 75 nov.
Za Srbiju 30, 15, 7 1/2 grosa. Izlazi svake Nedjelje j-danput.

Pisma svakovrstna prelineta molimo na uredništvo uputiti.
Neprijateljska neprimamo.

God. III. U Kalači

U Četvrtak 6. Lipnja 1872.

Broj 23.

OBĆINARI U SNOVU NA NOVO USTROJENI OBŠTINA.

II.

U obitelji nemogu svi upravljat, jel bi se rad pomeo, već otac upravlja a čeljad izvršivaju očeve naredbe.

Nije drugčie ni u obštini i tamo ima jedna glava, koja naredbe izdaje, al buduć jedna glava nije dostatna da se postara za potreboće jedne cile obštine, premda u jednoj glavi nije toliko mozga da bi za sve glave obštinske dostačilo, a ni srca da bi sviuh nužde osiçalo, radi toga je sadanji sviet izumio : da se obštinske potreboće, poviere mnogima glavama, i tako su se porodili obćinari zastupnici predstavnici. No da se ove glave u jedno mnijenje mogu složiti svakoj obštini nametne se jedan knez, jel gradonačelnik.

Ovi obćinari u svojim skupštinama staraju se o svima onima potreboćama, koje se razastiru po obštini. A poklem čoviek po slabosti prirodnoj, a nikoji put i voljno zaboravlja ono što je bilo, zato je u svakoj obštini pisar notaroš bilježnik. Koji ima nalog ono što je obština razborito dokonala, umjetno na pero uzeti, i mudro u jedno složiti.

Za knezove biraju ljudi, one surodnike, koje su upoznali za najumnije i pravednije.

A varmegja se zato stara da ovi bilježnici budu viešti i učeni. No kad su obćinari barem većinom ljudi bistrog uma, lakose ubavieste i u obštinskih poslovi, premda onaj koji mudro umi svoju kuću upravljat, u kratko uvidi : šta je za jednu obćinu potrebno, pak je u mah olakoćen poso i knezu i bilježniku.

Al ako nije tako ako u obštinu nisu izkupljeni ljudi, koji znadu mudro svoju obitelj upravljat, onda

veoma friško dodija pravda knezu, i revnost bilježniku, pak se čini ono samo kako tako što solgabirov zapovida, a na drugo se i nepomišlja, premda nitkog neima koji bi mogao pronaći da knez i bilježnik vierno, i revno postupaju, pak da im izruči svoju zadovoljnost. A poklem svaki čoviek više ili manje i to smatra dali će biti kakve zahvalnosti, i ako ovu nenalazi to se mnogo za poslom ne krši, jel što se ni čim ne naplaća, u tom ljudi prije vriemena malaksaju. Dakle u najboljem slučaju, svako se dobro u dotičnoj obštini zanemari.

Al premda su svi ljudi na svijetu slabi, dakle i knez i bilježnik i blagajnik i tutor pate svoje mane, pak misle : ovi ljudi koji neuidjaju naše trude, neće uvidjati ni naše mane, i ovako se poradjaju one nevjernosti, koje se podkrađu u poslove obštinske, i dogadja se : da se ne samo ne promiče boljak obštine, već zadaju joj se rane, koje neće izliečit ni došastje porodice, a što se obistinilo na pojedinih, da ako ne napriduju to zaostaju, isto tako i obštine ako jim nerazte imanje na duševnom i tvarnom polju to se gubi sigurno.

A što je jedanput izgubljeno to je težlje naći, nego novo steći.

Dosad su se dakle gdje i gdje o dobru obštinskom starali knez bilježnik i drugi starešine, ako im čelo nije bilo zamračeno, ako im srce nije bilo sebičnost obljubilo.

Sad ovo nemogu ako bi i htili činiti, jerbo su im ruke većma privezane, za one zaključke koji se imadu sklapati, u sried skupštine obćinarah koje se imadu održavati redovno svake godine dvaput, u jesen kad valja složiti proračun sveg troška za iduću godinu, a u prolitje prigledat račune onih troškovah koji su prošaste godine na rovaš obćine učinjeni. A vanredno se drže ove skupštine koliko puta ovake zaželile budu obštinske potreboće.

župniku tatahazkom, i s onom platjom koja se izdaje sadan-
njem tako zvanom učitelju, to bi Svećenik uz godišnju po-
moć koju bi možda darežljivost Preuzvišena milostivo pru-
žala mogo životariti, a buduće mu župa nebi ramena obtere-
šila, zajedno i učiteljsku dužnost vršit.

Sve ovo kad bi u svojem sastanku promozgali, i Nj.
Excellencii s moljbom ko što se dolikuje viernim sinovom
svete Majke crkve predstavili; ja se nadam da bi Vas lju-
bavju očinskom dočekao, i sva sriedstva pokušao, da se vaše
kršćjanske želje izpune.

Plemenita si ti familia predamnom ne sbog one po-
velje koju u škrinji čuvaš ta je u mojih očih davno izgubi-
la svoju cieniu, već sbog onih liepih svojstvih, koja sam u
tebi našao, i koja su oko tvojeg srca tako pričinila, da ih
nisu mogle sve one nepovoljne okolnosti uništiti, u kojima
si sve do danas čamila. Zato si ti plemenita pridamnom i
zato moje srce nemiruje već me goni da ti pokažem put
koji bi te iz priteče propasti izveo.

Prisvietli Gospodine Ago Piuković, vi ste jedan još od
onih sinovah ove plemenite obitelji, kojiste od božjeg pro-
vidjenja odlučeni i poslan: da svietlite umom ovoj familii
koju ste osvitlao, onim dostojanstvam na koja ste kraljev-
skom milostju uzvišen bio.

Vas je Bog nadario bistrim umom a neću da vierujem
da je iz vašeg srca izčesnula ona ljubav koja brata za brata
veže, i ako je to istina, što hoću da vierujem buduće Vas
drugčie ne bi mogo poštivat, to vas molim, da bi se dostoj-
jao svojoj obitelji i po njoj naravno i svojoj dieci smilovati.

Bog je čovjeka na društveni život stvorio, on ima dak-
le radost, kad se s ljudem sastaje, ima radost kad se s lju-
dem svoje domovine, kad se s ljudem svoje občine sastane,
al je ova njegova radost onda samo po srce i dušu plodna
ako je u sastanku dobrih bratjah i sestarah porodjena.

Čoviek oživljiva, kad rieč izmjenjiva s onima u
kojima zna da se ona ista krv priliva koja njegove žile
prolazi, tu je njegova radost, tu se osića slobodan
srcom i dušom otvoren. Ona učenost koju Prisvietli gos-
podine posiduješ, ona imovina koju si božjom milostju
stekao osigurava obstanak vašoj dieci, al im neosigurava
pravu i onu čistu radost koja se osića u srodnom krugu, i
to krugu, ne onom: na kojem tuži neznatnost glupost i siro-
maštvo već u onom krugu, gdje stanuje uvidjanost, ugled
nauka i posjeda. Osvidočen sam da bi već i ovi razlozi dos-
tatni bili, da vaše srce dirnu, al ona vaša pamet, koja je već
mnogo izpraznosti uvižbala, na višljem stepenu stoji rodske
ljubavi, i buduće zna: da je ono stablo u žieću čvrsto koje
stoji u Božjoj milosti usadjeno, zato s obzira vierskog ništa
nemože biti vašem srcu prirodnie nego želja: da vaša ple-
menita familia steče popa i u popu učitelja, koji bi ih iz po-
boljšana zemaljskog stanja, viečnjem spasu vodio, nadam se
dakle: da će te Vi doletit u sriedinu Vašeg milog roda, pak
će te i prvog i poslednjeg okolo sebe brižljivo izkupit, i
svakog ljubezno ubaviestjivat o onoj radostnoj budućnosti,
koja bi se po vašu familiju porodila, ako bi se vašom raz-
miernom žrtvom i Nj. Excellencie darežljivostju crkvica i
plebania kod vas osnovali.

Meni se tako čini: da je u vaše ruke položena sva
sudbina cile vaše plemenite familie, od vas dakle zavisi, ovu
u radostnu pritoriti, i akoje tako o čem nimalo ne dvojim,
onda ako ovu plemenitu familiju i ova prigoda, miene bez
željena uspjeha, odgovor ostaje na vašoj duši, koja jel danas
jel sutra ipak mora će se prid lice onog sudca stavit,
iz prid koga nikako umovanje neće nas izbaviti.

Stari rodoljub.

Čibrik, 18. Svib. I Vi ćete, Gospodine Uredniče!
bezdvojbeno biti čitao, kako magjarski listovi osobito sada
za hrvatsko-slavonskih izborah jurišaju na ugarsko slaven-
stvo. Mene raduje što Hrvatom škoditi nemogu; crnili oni
Voncínu i ostale mu jednomišljenike narodnjake koliko ih
volja Hrvatom i Slavoncem je sudjeno da se otnu služničtva

magjarske negemonije i budu slobodan narod, u svem i po
svem ravan narodu magjarskomu.

Kad su za Johnsona predsjednika sjeverno američke
republike vapijali mnogi skitalice da si namaknu vladara,
opirali jim se drugi pitanjem: a dje nam kruna? U tom
prodre starački glas nevjorskoga veterana: moć i sloga na-
šega naroda vječna je kruna naša!

Zalud dakle pita nedavno magjarska „Heti Kroiika“:
a dje je Hrvatom kruna da si krune vladara u Zagrebu?
Današnja sloga njihova vječnom će stvoriti krunu njihovu.*)

Vi znate, g. Uredniče! da sam ja unionista iz oppor-
tuniteta, t. j. Cicero pro domo sua. Ter da nas Slavjanah u
Ugarskoj ili neima, ili, kad nas već ima u velikoj množini,
da nam bar magjarska intolerancija koju tu mrvicu s obilna
stola pravah udielei, — ja bih zavieke mramorkom šutio i
svoje političko pero za gredu bacio; al ovako, da potlačen
mučim. nije pravo, već je griešno.

Sav naš sviet pripoznaje, da Ste Vi od naravi mirolju-
biv starac, žrtvujući sile svoje slozi i ljubavi obćih gradja-
nah i prosvjeti zabataljenoga roda Svoga. Mnogo pntah Ste
već svečano izjavili da Vi ljubite Magjara kao Bunjevca i
Šokca brata Svoga. Dapače, ako se nevaram, jur Ste tako
daleko zamahnuli: da biste i jedinu i poslednju kapčicu
krvi dali za spas ugarske domovine, dosljedno, za Magjara
isto tako kao i za Slavjana. Pa ipak, kraj sve Vaše javne i
svečane izjave, kraj svega Vašega duha pomirljivoga, Ma-
gjar prividno vjeruje Niemcu, — pa ipak Vas krive — da
bunite Bunjevce i Šokce proti Magjarom, a nevide okati
slipeci, kako magjarsko novinstvo Magjare pika i buni proti
nam Slavjanom.

Ja sam, g. Uredniče! toga osviedočenja, da je po nas
Slavjane u Ugarskoj najbolje kupit se pod jednu zastavu, u
jedan tabor; te kad već iz staračke dobrote i prirodjene
učtivosti nećete da reknete, da nas i Magjari i Niemci pre-
ziru, a Vi, molim Vas, nevedrajte srca moga veleć, da nas
ljube.

Die Wahrheit wäre nicht so schwer,

Wenn dabei kein Eigennutz wär'!

Pa kad ovo svečano izričem; jer me gorko izkustvo
kroz mnoge godine kao gradjanina ugarskoga na ovo osvje-
dočenje dovelo, onda „somborskomu pulgeru“ na pitanje u
19. br. cienjenih ovih novinah stavljeno: il da Zomborci
u svem i svakdje drže s Magjari proti Srbom, il protivno?
odgovaram: na svaki način sa Srbliji zomborskimi, jer je-
dino tim načinom slavjanske sloge i vjerne uzajemnosti iz-
vojštit ćemo ono, što je naše po Bogu i pravdi! Nedajte se,
braćo! dje vas je god na svietu u Ugarskoj zavaravati; da
ne postanemo ribomlovicom!

Prekjučer, 16. o. m. došla su u Kurdu 4. županijska
izaslanika popisnika. Htjedoše i meni uvaliti cedulju izbor-
ničku, nu ja im se zahvalih srdačno; jer iza Božjih ledjah u
izgonstvu, neću da oštrim mača proti svomu ugarskomu
slavenstvu.

Svaka tica k svomu jatuu, — pa i Slavjan k svomu
bratu!

Zahvaljujuć Vam, g. Uredniče! srdačno za poslani mi
6. br. ovogodišnjega „zagr. kat. lista“, usljed koga sam po-
slao odgovor na ocjenu dra F. Ivekovića sl. Uredništvu nje-
govu; Gospodstva vašega iskreni rodoljub. Blaž.

R A Z N E V I S T I.

— 1-og Lipnja je u Beču s velikom svečanostju
sahranjena Prisvietla Nadvojvodkinja Sofia Našeg Pre-
milostivog kralja ljubljena mati, koja je 28 p. m. na veliku
žalost carskokraljevske obitelji, uz sažaljenje lojalnih podah-
nikah posli duže bolesti preminula.

— Na Čese našu bratju ove godine idje iza zla
sve gore. Skoro su im nimci Saborsko pravo pod jastuk me-

*) Na krunu Sv. Stjepana podjednako je pravo Ugra i Hrvata.
Ured.

D O P I S I.

Mateović, 18. Svib. Ovo je miesto gdi bi rada i dulje vremena proveo, da mi okolnosti dosvoljavaju. Ovde je mir kakav češ riedko gdi naći. Ovde su ljudi jednok oblika, buduće su članovi jedne iste obitelji, i na koliko to sbiva u jednoj krvi, i jedne naravi, za dosta oplemenjene. Ovde imaš što ti godi u jednom selu, nalaziš što te nasladjiva u jednoj pustari. Dakle ako ti je volja sastaješ se sljudna, koji su od naravi dobri, krotki pobožni i mirni. A vuče te želja u samoću, to je imaš takodjer umah pri ruki. Kako dakle nebi rada dneve odmora u ovom miestu provadjao?

Baš radi toga želio bi sve mane od ovog miesta odstranit, i ono što bi duši i tielu prudilo u njegovu nidru ustanovit. Ima miesta gdje je zrak najbolji, al ako ga nebi vitrić produhivo, da se ponavlja, napunio bi se koj kakve pare, koja izvire iz čovjeka živine, i biline, pak ako i nebi postao škodljivim, izgubio bi oživotvoreću kriepest. Voda ako nije tekuća pak je vitar neuzburla, i ne uztalasa ukvari se, i duh škodljivi izdiše. U Mateovičkom družbenom žiću stalan je zrak, ni svietovne ni crkvene nauke vitar ga ne kreće, duševnu vodu neuztalasava, pa zato ako bi i tvrdio da je narav ove obitelji, obstojala čvrsta kano čelik u svojoj prirodnoj dobroti. Ako bi i kazo: da ovde od sedam glavnih grihah još nijedan nije obuzeo gospodstvo nad sream ipak valja očitovat: da ova familia gine i dušom i tielom, gine dušom, jel djedovi, mal ne svi znadoše štit i pisat, dočim češ sad riedko kojeg unuka naći, koji bi umio što zapisat a još manje koji bi znao i računat. Iz ove familie su bili svako dobo više nji koji se naukom višjim odlikovali, i familiju na velikih županijski zvanih osvitlali. Gubi se tielom, jerbo bi valjalo da se ova obitel već brojom odvostručila dočim je riedko naći gdje bi 4—6 diece imali, a više kuća ima, gdje stanuju bezplodni, pa neoženjeni. Momci i neudate djevojke.

Gube se imetkom, buduće su ovde većim brojom prije svi mogućni bili, a sada nije malo takvi koji kukaju. Sva ta plemenita familia tako izgleda, ko čoviek koji je zdrav u svih udih, al ga strašno boli glava.

Neka je viečnja Bogu hvala što je sve tielo u ovoj familii zdravo, al boluje srce, boluje um, još malo, pa će se okužit i sve tielo i naglo koracat u susret neizbježljivoj smrti.

Ja od dietinstva poštvam ovu familiju, i kao čovjek želeći svakom dobro, zanimo sam se njezinim položajom, i to sam iznašao: da ovoj obitelji samo jedno manjka i to jedno jeste ono što se ničim drugim neda se naknadit. I to jedno nije drugo, već „Pop“ s crkvom, sa svetom Misom, i pridikom, s a svetim o tajstvima i blagosovima, pop je ono obćilo, odkud prima život prvo škula, drugo po nauku mladež, treće po blagoslovi i svetotajstvi muževi i žene, četvrto po svetoj Misi i pridiki starost, riečom pop je ono sriedstvo, po kojem jedino diše onaj duh, koji životom nadahnjiva sve one odnošaje koje osobu za osobu, ove za obitel, a obitel za obštinu vežu, ako dakle manjka ovo sriedstvo onda mora izginit duh životvoreći, iz sveg obitelnog i obštinskog tiela. A kako se na mrtvo tielo kupe crvi i mravi vrane i gavrani, tako na družinu koja je duhom klonila, napada neznanost, glupost, neukost, neumietnost, tužnost, neplodnost, i nakon puko siromaštvo.

Ova plemenita obština je to osićala i prije 25 godina i pokušala ovom pogubnom zlu izbignuti. Kamo sriće da je imala mudrie vodje, i da je našla kod crkvene uprave uvidjanje glave.

Sad bi ovde razsvietljene vesele i imućne obitelji stanovale, koje bi Svetoj Majki crkvi dične članove i državi imućne gradjane izdavale.

No da sviet nemisli, da je ova plemenita obitel svakovojake crkvene brižljivosti lišena bila, istini za ljubav dužan sam izjaviti: da je u vierski poslovi, Tatahazkoj župi područena. Ovoje čista magjarska obština, dakle ponaj više magjare za župnike dobivala, koji su malom iznimkom samo

što natucali slavski, dakle i u dodiru osobenom male čiene za mateovičku duševnu porabu bivali. A na javnom polju za mateovičane i oni su bezplodni ostali, koji bi drugčie bunjevački govorili, jerbo za Mateović ni pridike ni nauka, ni pjesme nije bilo odredjeno, jedina je Sveta Misa u crkvi po njih zaostala gdi su ih Tatahazčani buduće onu nisu snjima zajedno zidjali kao nedrage goste smatrali. Ovako je samo moglo se ono nečuveno stanje u toj plemenitoj familii poroditi: da je mal ako ne 15 godinah učitelja platjala, koji nikad nije diecu učio. Pa da su sad toliki liepi mladići i krasne divojke uzrasli, koji niti što za čovieka niti šta vriedna i dostojna za Boga nisu učili.

Tako se moglo dogoditi, da je ova od 100 godina čista katolička, bunjevačka, plemenita familia dala se zavesti, i s pročela svoje škole skinula križ, značaj krštjanluka, pak prilipila značaj komunalne, škole. Njihova škula sad nije. Katolička nije kalvinska nije židovska, dakle neka kaže g. kapetan familie kakva je? To se jedno zna: da ovo sadanje stanje nimalo nije bolje od prijašnjeg, prija je škula stajala prazna, dakle dieca ništa nisu učili, no sad uče al nauk koji se bez Isusa pridaje, jest na lozi greš, a na drvetu divija kruška i jabuka, od kojeg će utnuti zubi, otcima i materima, a plod isti onaj će biti, koji je prije bio, da će duh oživotvoreći sve većma i većma izumirat iz sriedine ove svakog sažalenja vriedne i dostojne familie.

No al još nisu pomrli svi unuci oni Djedovah, koji su bili i u crkvi, i u državi kano svake hvale i slave vriedni slaviani, koji su odhranjivali sinove i za crkvu, i za državu. Ovi se sićaju: da je njihove stare na svakom koraku blagoslov patio, da su čast i poštenje uživali, i zato se s najodličnijim familijam ovog okoliša ženili i udavali. Oni se sićaju da su svi uz bariak ugarske države hrabro i vierno vojevali, al se uvijek svojim slavskim poriklom dičili. Ta kad su na svoje stablo natrag pogledali, sve što je liepo i slave vriedno to su na njemu nalazili.

Vi dakle unuci koji ste dični, Djedovah Spomenik u srcu nepotlačen sačuvali, koji želite da se Bog od vaše familie neodkrene, da se vaša familia, s dični listovah crkvene i svitovne poviesti neizbriše, da se Vaša familia sa plemenita stabla bunjevštine neodlomi, ako svaka ljubav za spas duše, za napridak i boljak svietovni, nije iz vašeg srca izplanula, pozivam se na onu ljubav kojom grlite vašu dobru diecu, da neidete stazom skojom ste sad zaišli, jerbo idjete putem, na kojem će te pokupit sve one nevolje, koje obitelji u propast utiravaju, pak će te ovim načinom prije dospiti, do one godine, koja će u životu naći Mateović, al u Mateoviću neće naći Piukoviće.

Evo na ovom pogubnom putu izalazim prid vas, prijatelj koga vi nepoznajete, prijatelj koji nije kadar zlatom i srebrom vas obogatit, već samo dobrim Savetom na bolji put naviti. Nj. Excellencia kalački Nadbiskup u svojoj neizerplivoj darežljivosti, odljučio je svake godine položiti 20,000 fr. na razne svrhe, izmedju ovih i ona je jedna: da se odud uboge škole, i crkve zidjati, i plebanie ustanovljati pomažu.

Po mojim mnienju sad je opet svanio dan po vašu obštinu, pak ako srićno nadjete kakvog vodju, i taj upoznao bude kažipute mislim da bi mogli do crkve i popa pa tako do vriednog učitelja dospiti; al žurit se treba, jerbo je na svietu uvijek tako bilo, da su oni plodnia miesta zauzeli, koji su vieštiji bili. Ako se požurite, mo će te ono steći, što treba da je svake naseljbine prvo, ko bunar kada se kuća zidja.

Ima još hvala Bogu u broju vašem taki Piukovića, kojima je Bog ostavio vlast da mogu još vrhu liepa dobarca razpolagat, i poklem se nadam: da nije svaka iskrica rodske ljubavi iz srca njihova izamrla, to nedvojim: da će se oni na čelo ovog svetog pokreta staviti, pak će iznać šta bi ono moglo biti, što bi pojedini na onu crkvicu koju bi trebalo zidjati žrtvovali. Ne dvojim da će se naći od ovih koji da ublaže svoj rod svoju familiju, to neće žaliti koji lančić zemljišta na osnovu plebanie prigoriti, barem uživ koji kad

ili. Sad kanda se sva vrila nebeska otvorila, i u kiši vodu tako silnu izlila : da su rieke i potoci iz korita izišli, pa nečuvene sile izvili, kuće su odmetene, ćuprie priko riekah, i za železnice sagradjene porušene, litine baš u českih okružjih uništene šteta je na 60 miliuna ocienjena.

— O k o v e l i k o g Varadina spodobne štete prouzrokovala je oluja. Kaku ni najstariji ljudi nisu upamtili.

— N i k i d a n smo nagoviestili, a sad već i sami nimci odaju : da im ni u glavi nije galičkim poljakom štogod pokloniti onakog prava, kako su čehom uztegli.

— Z l o g l a s n a n List „Magj. Polit.“ svakojako se napinje, da umanja Slavnu pobjedu narodne stranke, bolje rečeno naroda hrvatskog. Videć da je vieštoća Vakanovičeva narodnu sviest uzbudila laća se za skut Virilista, ko utopljenik za slanku, i nada se : da će je ovi udušiti. Kanda bi viriliste mogli se odciepiti od cilog naroda. No srića što ovaj list, neodaje čuvstvo magjarskog naroda.

— S t a n o v n i c i u Besarabii i Moldavii mole svoju vladu : da se izvoz rane zabrani, jerbo se boje da bi sbog hrdjavog izgleda dojdueće žetve mogla oskudica nastati. Srićna će biti ugarska, ako joj žetva bude obilna.

— V i d i s e da ugarska ima još dosta ljudi koji novac lalkoumno bacaju, jerbo je prva kartačka tvorinara, petdeset i sedam i još više hiljada tucata kartah ovdo razprodala.

— A m e r i k a n c i i Englezi još se nisu znali nagoditi glede pitanja pod imenom „Alabama“ poznata, al ne trieba se bojat da bi stvar do rata došla, jerbo su to obadva naroda čudi trgovačke : o novcu je razgovor, a oni znadu, da bi više novaca koštao rat, i jednu i drugu stranu, nego što bi iznosila svota koju bi englezi morali platiti, ili Amerikanci izgubiti, dakle vuće se još koji dan klipka, al i najposli će se izjednat.

— L a n e smo štili kako se mućio egypatski Vicekralj da sastavi jedan parlamenat, na kalup Evropevski, a sad štijemo kako je nasljednik Velikog Mahomeda izkupio svoje crkvene i svietovne dostajansvenike, pa jim izjavlja želju : da u njegovom Carstvu bude pravda svakom podjednako izdavana, da se državni dohodeci zakonito uporabljju. Al nama se čini : da u Kajrovu i Carigradu jedno manjka, i to je Evropevski, t. j. kršćjanski obražen i ovlaštjen narod, a bez ovog se ne sastavlja parlamenat, dakle bolje će biti započēt na oslobodjenju, i ravnostavljanju kršćjanah s musulmani.

— T a l i a n s k i kraljevski nasljednik, pohodio je u Berlinu nimačkog cara. Znamo da je Austria njegovala taliana na rovaš slaviana, i mal ako još i danas tako nećini, dočekali smo da je talian pružio ruku prusu, da ubiu glavu Austrii nećelmo još i to doživiti : da će se opet rukovat, da se rani i Ugarska, ta pitanje Riečko i Dalmatinsko, što dalje sve većma snaži i kriepi taliane.

— N i k i d a n su trubile novine kako se krenuli Japanci da osvoje onu civilisaciju Evropsku, koju je kršćjanluk oživotvorio, sad se piše da je kitajsko Carstvo odljučilo za pet godine, svake godine 30 mladica izaslat u sjeverne savezne države amerikanske da se uče tamo za 12 godinah, i što nauče to unesu u kinu, gdje će biti kap pijace vode u valovi mora. Sve zalud, neima druga temelja svietlosti van onog, koga postavi Isus i koji ne staje na ovaj, vazda će tumarati u mraku. Više će kineski Car puku svojem koristit, ako će pričēt svoje mandarine, da Evangjeoske poslanike ostave na miru, oni će lagano razprostranjat onu svietlost koja će i um i srce kinezera obasjat.

TRGOVINA I OBRITNOST.

C i n j e n i k Pešta 1. Lipnja. Vuna. Sriedna jednostrižna 108—120 fr. planinska dvostrizna 118—124 fr. baranjska 92—96 fr. tisan. dvostriz. nise kupovala, ni češljašta, tvorinarski prana 145—220 fr. čekase da će ove ne-

dilje nastat zivannu promet. — S v i n j i s t o l . u g a r s k o 350 fn. 32½—34 n. niže vrst. 31—32 n. za iznos. 400 fn. 35 n. Med 19 fr. 50 n. u satima iz Banata 16—17 fr. srbs. 14 fr. 50 n. vosak. 86 fr. bolji 90—92 fr. repca kohl 13½ fr. banat. 13 fr. mast varoška bez suda 37—38 fr. sa sudom 39—40 fr. amerik. 32½—34 fr. slanina magj. 34—35 fr. varoš. 35—36 fr. dimlj. 37—38 fr. Loj 29—30 fr. Šljive bosans. 11 fr. u žaku za studen 10½ fr. Pekmez 12½—13 fr. Orasi 5½—6 fr. Paprika srid. 23—25 fr. Šišarice najbolje 13½—14 fr. prve 12¾—13 fr. druge 11—12 fr. srbs. 9½—10½ fr. treće 7 fr. Kože ugars. zinske 54—58 fr. mž. prolićne 62—63 fr. biste 65—68 fr. kravie 22—24 fr. parkonjske lake 10—11 fr. teže 12—13 fr. telećie bezglav 138 fr. mž. sglavom 122 fr. mž.

C I N A R A N E. Pešta, 1. Lipnja. Čisto žito banat. dj. mž. : 81 fnt. 6 fr. 25—35 n. 87 fnt. 6 fr. 95 n. — 7 fr. tisansko, peštansko stol.-biogr. 81 fn. 6 fr. 30—40 n. 87 fn. 7 fr. 10—20 n. bačvansko 81 fn. 6 fr. 25—35 n. 84 fn. 6 fr. 70—80 n. Raž 78—79 fn. 3 fr. 65—75 n. Ječam 66—68 fn. 2 fr. 75—80 n. Zob 45—48 fn. 1 fr. 80—90 n. Kokuruz mir. 4 fr. 10—20 nov. Proja 82 fn. 3 fr. 40—45 nov.

Visina vode dunavske.

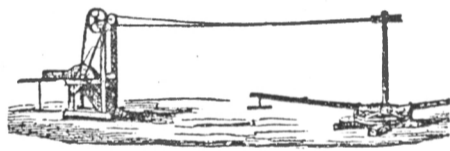
Pešta 1-og Lipnja : 7' 8" nad 0. razte.

Požun 1-og Lipnja : 7' 4" nad 0.

Dobilismo krasnu kišu — litina jesenja na više miesta falićna — a prolećna svuda dobra.

Poruke uredništva.

Požega : G. S. V. Sad nije moglo biti. — Bajmak : G. M. Ako prostora bude, sbog izbora drugo je na redu.

MASINE ZA VRŠITBU.

Koje su sad najnovieg vremena, u najznamenitijim fabrikama, za najlakše, najcelishodnije, i najjeftinije, pronadjene, mogu se uviditi, i kupiti kod podpisanog : ista mašina nepotrebuje više, od dva dobra, ili četir najlošija konja, i vrše na dan 150 veliki krsta, istrese slamu, i u slami jednog zrna nemože se najti, niti šuljka u žitu, i ima istih mašina po 400, po 500, i po 600 frt a. vr. te tako može svaki kupac kod mene po svojoj volji mašinu birati, imam takodjer, i koja ovejano zrno u djak daje, i sva je na točkovi, kao god parnjača, i od šest konja snage, košt 1850 frt a. vr.

Meni je dosad kako svaki kupac, tako i obštinska staro bečejska komisija, o njenoj dobroti i valjanom radu, pisмено svedočanstvo dala, koje svakom mogu pokazati.

Ko dakle želi takovu mašinu imati, neka se za ranije postara, jer dosad većeje prilićno prodato, pak se bojim da posle ne bude doćkan, za nabavljenje, jerbo su fabrike vrlo daleko.

Svaku mašinu koju prodam, ta se najpre kod mene mora sklopiti, i viditi da što nefali, te tako može svaki kupac siguran biti sa snjome, i ako ranije kupi, ondak mogu mu dojt, istu pokazati namestiti, i sklopiti, to može bez brigo vršitbu čekati.

Takodjer imam i dobri drljača. par po 31 frt. a. vr. plugova od samog kovanog gvozdja od 17 do 18 fr. a. vr. a kolećke 12 fr. a. vr., mašina što krune kukuruze, po 52 fr. a. vr. sećki za čovčiju snagu od 50—80 fr. a. vr. i ustrojeni sećki da može sa istim vrtlom što vršionieu tera i sećku terati, od 120—220 fr. može dobiti i kamen kojeg će opet isto vrtlo terati, te može i mleti, imam takodjer i testeru za cepanice seći, koje opet isto vrtlo tera, može zimi 9 a leti 12 fati na dan izseći, košta 150 fr. a. vr.

Hugo Krvarics,

zemljodjelac i mašina prodavaoc u Starom-Bečeju.